

אור הנר

עורך: נדריה אטון

דבר העורך

"ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו"

בשיעור בו אני משתתפת בשבת קודש, סיפרה לנו מוסרת השיעור מעשה שהתרחש עם רבנית נכבדה שמוסרת שיעורי תורה בשכונתנו. נפעמתי מאוד מהסיפור, והתקשרתי לבעלת המעשה לשמוע במדויק מכלי ראשון. וכך סיפרה: "התאלמנתי בגיל צעיר ונותרתי לבד עם שישה ילדים. עברתי שנים לא פשוטות, לגדל אותם לבד בלי אבא, אבל האמונה החזקה שלי באבא שבשמים עזרה לי, וכשבתי הבכורה, שנישאה זמן קצר לפני כן, נפקדה וילדה בן, שמחתי עד השמים.

"זה קרה לפני עשר שנים. בשבת שאחרי הברית הגעתי למסור שיעור תורה בשכונת סנהדריה. אחת הנשים בירכה אותי בחמימות להולדת הנכד. ישבה שם מישהי שאני מכירה כבר שנים, אנו נפגשות מדי פעם ברחוב ומחליפות כמה מילים. זו אישה שהחיים לא היו קלים גם לה. היא התאלמנה לפני כשלושים שנה, ובביתה שתי בנות בוגרות בנות ארבעים ומעלה שלא נישאו, ובן חולה שנמצא כל היום במיטה. כששמעה שמבשרים אותי, התפרצה עלי בכעס איך לא סיפרתי לה דבר, והרי יצא לנו להיפגש די הרבה לאחרונה. איך היא לא ידעה דבר?!

התנצלתי. היא לא שאלה אז לא אמרתי. וחשבתי שבכך הסתיים העניין. אבל לא, היא קמה ממקומה והתקרבה אלי, ממש כאילו עומדת להכות אותי. הסתכלתי על בעלת הבית שנראתה רגועה ושלווה, ואמרתי לעצמי: 'אל תגיבי'. היא אמרה עוד כמה דברים קשים ויצאה בזעף. "כשהדלת נסגרה מאחוריה אמרו לי הנשים: "תבקשי עכשיו מה שאת רוצה!"!!! ידעתי שההתפרצות שלה הגיעה ממקום של קושי, מכך שהרגישה שהיא כל כך חסרת מזל שאפילו לספר לה לא רוצים, שמא יידבק חוסר המזל, ובכל הלב ביקשתי מה' שביתה

הבכורה של אותה אשה תתחתן סוף סוף! "ברוך ה', לאחר חודשיים הבת שלה התארסה. כשנולד נכדה הראשון היא נסעה באוטובוס לראות אותו ואת היולדת. וגם אני עליתי לאותו האוטובוס, וזכיתי לשמוע ממנה על הנכד הטרי ולראות אותה קורנת מאושר. הרגשתי שה' חותם על הברכה שלי ונותן לי לראות במוחש את תוצאותיה. לאחר שנושעה חזרנו להיות ידידות טובות."

מי כעמך ישראל! סיפר הרב פינחס זרביב את סיפורו. אומרים חז"ל מאי דכתיב "תולה ארץ על בלימה" מי שבוטלם את פיו בשעת מריבה, גם אם אני הצודק, אני לא חייב לענות.

בסייעתא דשמיא בשבח והודיה לה' יתברך רואים אנו בשבועות האחרונים את אחינו ואחיותינו היקרים יוצאים מהשבי, יהי רצון שנזכה לראות בשובם של כל השבויים בריאים ושלמים, אך עלינו לזכור תמיד לא משנה באיזה צד אנחנו נגד או בעד, עלינו לשמור על הפה שלנו ולדעת לשתוק גם אם אנחנו שומעים שפוגעים בנו, וגם אם אנו שומעים דיבורים נגד השקפת עולמינו ורק כך ננצח באמת, יהי רצון שנדע להפנים מוסר השכל זה, אמן, שבת שלום ומבורך וחודש טוב.

בפרשת השבוע התורה מתארת לנו את גודל הנס העצום שאירע ביציאת מצרים, שמלבד זאת שפרעה הוציא את עם ישראל ממצרים אלא עם ישראל יצאו עם כסף וזהב, זמן היציאה היה ביום ולא בלילה, ולא עוד אלא שהכלבים לא נבחו כלל וכלל.

מובא במדרש: רבי ישעיה תלמידו של רבי חנינא בן דוסא היה מתענה שמונים וחמש תעניות. אמר, כלבים שפיתג בהם (ישעיה נ"ו, י"א) "והכלבים עזי נפש" יזכו לומר שירה זו, (תהלים צ"ה, ו) "באו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' עשנו". נענה אותו מלאך מן השמים ואמר, ישעיה, עד מתי אתה מתענה על אותו דבר, גזירה היא מלפני הקדוש ברוך הוא, מיום שגלה סודו לחבוקק הנביא לא גלה דבר זה לשום בריה שבעולם, אלא בשביל שאתה תלמידו של חכם גדול לך זקנו לי מן השמים ושלחוני אליך ואמר, כלבים פתית בהן וכלל בני ישראל לא יחרץ כלב לשנו ולא עוד אלא שזכו לעבד עורות מצואתן לכתב בהן ספרי תורה, תפלין ומזוזות. ולענין שאלה ששאלת חזור לאחריך כמו שפיתג (משלי כא, כג) "שמר פיו ולשונו שומר מצוות נפשו". (ילקוט שמעוני שמות)

הקשה רבי ראובן קרלנשטין: במכת צפרדע, הצפרדעים נכנסו לאש במסירות נפש, ומה היה שכן על כך? שיצאו בחיים מהאש וישבו למקומם.... ואילו הכלבים שתקו ותו לא, ועבור שתיתקם קיבלו שכר מופלג: ראשית, הם אומרים שירה לפני הקב"ה - "באו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' עשנו". דבר נוסף הם ובניהם וצאצאיהם עד סוף מקבלים את פרנסתם מאת הקב"ה, שנאמר: "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשליכו אותו" (שמות כ"ב, ל). וכמו כן, מצואתם מעבדים עורות לכתוב בהם ספרי תורה, תפלין ומזוזות. היכן הצדק? הצפרדע חרפה את נפשה, ובסך הכל חזרה לביצה בשלום, ומעבר לכך לא קיבלה שכר נוסף, והכלב רק שתק וקיבל שכר כה רב!

אלא, ביאר רבי ראובן קרלנשטין, לפעמים קל יותר להיכנס לתוך האש - מאשר לשתוק! קורה ובשכונה מתעוררת מחלוקת עזה בין שני אנשים, ויש כל כך הרבה מה לומר, ובמצב הזה כשכולם מדברים הוא שותק. ולפעמים יש באמתחתו של האדם לשון הרע כל כך 'עסיסי' וקשה לו מאוד לשתוק - והוא עוצר את עצמו בכוחות נפש עילאים! וקל וחומר הוא: הרי לכלב אין רצונות משלו, הוא פועל כמו רובוט. והכלב הזה הואיל והקב"ה תכנת אותו לשתוק באותה עת, הפך טבעו הרגיל, ויצא משתיקתו קידוש ה' וכבוד שמים, קיבל על כך שכר עצום - גם לומר שירה לקב"ה, גם לקבל פרנסה מהקב"ה, ועוד שמצואתו יעשו עורות לספרי תורה תפלין ומזוזות, קל וחומר אדם המתגבר על יצרו ושותק מאמירת לשון הרע, לא מתערב במחלוקת, ששכרו מן השמים כה רב. זה הסוד המופלא שלמדנו מהכלבים - השתיקה!

סיפר מגיד המישרים הרב פנחס זרביב שליט"א: "סיפרה לי מי שמעוה לאחרונה את הדברים מכלי ראשון מפיה של בעלת המעשה.

פרשת בא

דבר תורה לסעודה שנייה

אור החיים הקדוש

"והיה לכם למשמורת עד ארבעה עשר יום לחדש הזה"

הקב"ה מצווה את עם ישראל שיקחו שנה לכל בית, וישמרו אותו עד יום ארבעה עשר בניסן. תמוהים הדברים מה היא השמירה הנחוצה עד ארבעה עשר לחודש? מתוך האור החיים הקדוש: לפי הפירוש הפשוט, שצריך שמירה כקודשים, כיון שקרא עליו שם "פסח". ופירש נוסף מפרש האור החיים: כיוון שעם ישראל במצרים היו מעורבים קצת לחוקי עבודה זרה בגלל חברתם עם המצרים, ולכן כדי להימשך ולצאת מעבודה זרה נצטוו לקחת טלה זה שהיה העבודה זרה של מצרים. מדגיש האור החיים: ודאי שלא היו עובדי עם ישראל עובדי עבודה זרה, אלא שללא ידיעה עשו כמה חוקים של עובדי עבודה זרה, בלבושם ובמאכליהם, וכדי לעקור את אותם פריטים שהיו דומים לעבודה זרה היה צריך לעקור את השורש של עבודה זרה, וזאת עשו באמצעות לקיחת טלה שהוא עבודה זרה של מצרים ויעשו בו מצווה וכך יתקנו את עוון עבודה זרה. והפסוק יתפרש בדרך זו, התיקון לשמירת עוון עבודה זרה שלהם הוא על ידי מצוות שמירת קורבן פסח. למדים אנו שכדי לעקור את הפרט - צריך לעקור את השורש, כדי לעקור עבודה זרה צריך מנגד לעשות מצווה גדולה כקורבן פסח.

הלכות בשר וחלב

לעס בשר כמה זמן ממתין

הלועס בשר (כגון לתינוק כדי שיהיה נוהג לאכול את חתיכת הבשר), אף על פי שלא בלע ממנו צריך להמתין שש שעות כדי לאכול מאכלי חלב. ואם לעס שומן מעיקר הדין אין צריך להמתין, אומנם טוב להחמיר להמתין שש שעות. (ילקוט)

דבר תורה לסעודה ראשונה

"והיה לך לאות על ירך ולזכרון בן עיניך"

לדברי חז"ל במסכת מנחות (לד: לו:), מורה כאן הכתוב על כתיבת פרשיות תפילין והנחתן בראש ובזרוע. בתפילין של ראש מצויים ארבעה בתים, ובכל בית מונחת יריעת קלף, שעליה כתובה אחת מארבע פרשיות הבאות: א. "קדש לי כל בכור...", ב. "והיה כי יביאך...", ג. "שמע ישראל...", ד. "והיה אם שמוע...". ארבע פרשיות אלו כתובות גם בתפילין של יד ומונחות שם בבית אחד (בכל אחת מהן מוזכרת מצוות תפילין). לגבי סדר הפרשיות בתפילין של יד ובתפילין של ראש חולקים רש"י ונכדו רבנו תם (רבי יעקב בן מאיר, מגדולי בעלי התוספות). לשיטת רש"י קודמת פרשת "שמע", לפרשת "והיה אם שמוע", ולשיטת רבנו תם, קודמת פרשת "והיה אם שמוע" לפרשת "שמע" (הסדר שמציע רש"י היה מקובל בארץ ישראל, והסדר של רבנו תם היה מקובל בבבל).

מסופר על רש"י הקדוש שהחזיק בזרועותיו את נכדו הקטן יעקב (שהיה בן בתו), ואותה שעה היה מעתיק אחת מפרשיות התפילין. דחף התינוק את קסת הדיו שעל השולחן וגרם להכתמת הקלף, שרש"י כתב עליו. התבונן רש"י בנכדו ובקלף המוכתם וקרא: "עתיד נכדי זה לחלוק עלי בעניין פרשיות התפילין..."

הלכות שבת

מי שלא התפלל מנחה בערב שבת, והגיע לבית הכנסת אחר שהצבור קיבל עליו שבת, לא יתפלל מנחה באותה בית הכנסת, אלא יתפלל במקום אחר. אולם אם בשעה שמתחיל להתפלל הצבור עדיין לא קיבל עליו שבת, רשאי להתחיל את העמידה, אף שידוע שבאמצע התפלה הצבור יגיע לקבלת שבת. (ילקוט)

דבר תורה לסעודה דביעות

המשך הלכות מזווה

מזווה בלי נרתיק

אם אין לו נרתיק למזווה (בית מזווה) יכול להניחה בלא נרתיק, ויעטפנה בניילון, ויודרו להשיג נרתיק למזווה מפני כבוד המזווה, וכדי שהמזווה לא תתקלקל מהלחות או מהגשמים.

הנחת דברים מזוהמים ליד המזווה

טוב ונכון שלא ישליך אדם דברים מזוהמים על יד המזווה, ואפילו אם הם נקיים אל ישליך דברים לפני הדלת, שזה זלזול במזווה. וכן לא יטאטא את הבית ויעמיד המטאטא סמוך למזווה. וכל שכן שלא יעמיד שם הכלי של התינוק שיעשה שם את צרכיו, וכל אשה הזהירה בזה מאריכה ימים. ואמנם כל זה ממדת חסידות וזהירות, אבל מעיקר הדין כיון שהמזווה גבוהה יותר מעשרה טפחים מהקרקע, וגם מכוסה בב' כיסויים, אין קפידא בדבר. ואמנם אין ראוי לעשות כן בקביעות, להניח דבר בזיון כנגד המזווה, ולסמוך על הכיסוי, כגון לכבס לפני תמיד טינופת של בגדי קטנים, או לקבוע שיעמוד לפני כל ששופכים בו כל המי שופכים, ועל זה נאמר כי דבר ה' בזה, ועונשו גדול. (ילקוט יוסף הלכות מזווה)

דבר תורה לסעודה שלישית

"משכו וקחו לכם צאן... ושחטו הפסח"

רש"י: משכו ידכם מאילילים וקחו לכם צאן של מצוה.

בפרשתנו אנו למדים על זריזותו של משה רבנו, לאחר שהקב"ה מצוה אותו.

והנה בפסוק הזה יש הוכחה למאמר יהודה בן תימא: "הוי עז כנמר וקל כנשר ורץ כצבי וגיבור כארי, לעשות רצון אביך שבשמים". "משכו וקחו לכם צאן", "צאן ראשי תיבות צ'בי א'ריה נ'שר נ'מר - שעל ידם נתקרב לעבודתו יתברך.

גם רבקה כשצויתה ליעקב להתברך מפי יצחק אביו, אמרה לו: "לך נא אל הצאן" (בראשית כז, ט).

כי בשעה ההיא היו נחוצים ביותר שלוש מדות הזריזות הנלמדות מהצבי האריה והנשר - ריצה, גבורה, וקלות, כפי שאנו רואים אצל משה רבנו בפרשתנו, אחר שהקב"ה מצווה עליו לשחוט את הפסח.

"כל השונה הלכות בנל יום..."

**שו"ת עם
הרה"ג אורן נודית**

**רישום ילדים למעונות
גנים ותלמודי תורה**

שאלה: האם רשאי לרשום את בנו הקטן מגיל שלוש שנים לגן פעוטון שאינו דתי, מטעמי נוחות כגון שהגן שאינו דתי נפתח יותר מוקדם בבוקר והוא קרוב יותר לביתם וההורים ממחרים לעבודתם, ובמקומם יש פעוטונים דתיים וחרדים לדבר ה' אלא שצריך לטרוח יותר להגיע לשם.

תשובה: אין היתר לשלוח בניו הקטנים אף שאינם בני הבנה למוסדות שאינם דתיים וחרדים לדבר ה', אף במקומות שיש מטפלות דתיות במקום מפני ריבוי התקלות שיכולות להיות במקום שאין בו פיקוח, וחילול ה' הגדול שיכול להיות מכן שאחרים לומדים להקל יותר, וכל שכן שאם תלמיד חכם הוא שעונו גדול יותר בזה, ובפרט במקומות שיש מוסדות דומים דתים וחרדים לדבר ה'.

וכדאי הוא הטורח בדבר זה למצוא את המקום שיש בו יותר יראת שמים, כדי שיזכה שבניו ובנותיו יקלטו את הקדושה, ויזכו להיות גדולים בתורה ויראה לאורך ימים ושנות חיים, והמזהיר והנוהר ירבה שלומם כנהר.

דיון משפחתי עם הרב יצחק זלברשטין

בקנס כספי גבוה, אותו נאלץ יעקב לשלם, מלבד תשלום דמי הצמיגים היקרים אותם חתה!

עכשיו מגיע יעקב אל משלחו ראובן ותובע: "כפי שהתחייבת, עליך לשאת בכל הנזקים הכספיים שנגרמו לי בעקבות השליחות..."

ראובן סרב לשלם וטען: "אני התחייבתי לשלם רק על מקרה בו היית עושה מה שבקשתי. אבל מי בקש ממך לפנצ'ר רכב אחר?...!"

עם מי הדין?

תשובה:

יש לפטור את ראובן המשלח מתשלום הנזקים, אף אלו היה יעקב השליח עושה את השליחות כפי שהוטל עליו!

ואמנם בכל התורה קיים כלל ש"שלוחו של אדם כמותו" (פלוני מנעושה ששעה השליח, נחשב כאלו נעשה על ידי המשלח).

מכל מקום בשליח הנשלח לדבר עברה, אין הדבר כן, ובזה השליח חייב ושלוחו פטור, כפי הנאמר בשלחן ערוך (ח"מ סימן ש"פ ס"ב, פט"ו וזערוך השלחן פס): האומר לחבירו: "שבר כליו של פלוני על מנת שאתה תפטר, ואני אשלם בעדך עבור הנזק", והלה שמע בקולו ושבירם, הרי זה השולח חייב לשלם, ולא זה שצוהו, כי אין זה ששבר נחשב כשלוחו, שהרי אין שליח לדבר עברה, וזה הפסיל ששמע לו, והלה ושבר את הכלים, חייב לשלם, כי "אדם מועד לעולם", ולא היה לו לדמות (לסבר) שהוא יפטר. ומכל מקום, גם זה ששלחו וצוהו לשבר את הכלים הוא רשע, ועבר על "לפני עור לא תתן מכשול", שעל ידו הפסיד חברו ממונו, וגם גרם לו לעבור על פל תשחית!

לסכנים: ראובן פטור מלשלם ליעקב עבור הנזקים והקנסות.

"ושחטנו אותו כל קהל עדת ישראל" (שמות י"ב, ו'), וכי כל הקהל שוחטים, והלא אינו שוחט אלא אחד? - אלא מכאן ששלוחו של אדם כמותו" (קדושין מ"א:).

שני בעלי תשובה, ראובן ויעקב, הגיעו לדין תורה, שנסב אודות פשעים שעשו בעבר, טרם שבו בתשובה.

הספור התחיל כאשר ראובן, שהנו איש עסקים, הסתכסך עם איש עסקים נוסף בשם שמעון. השנים הפכו לשונאים של ממש, עד שבאחד הימים, פנה ראובן לנער בשם יעקב, ובקש ממנו ללכת ולפנצ'ר את גלגלי הרכב של שמעון שונאו, תמורת שכר הגון שיעבד מראש.

"וימה יהיה אם אתפס, והדבר יגרם לי לנזק כספי?" שאל יעקב. ראובן טפח על שכמו והרגיעו: "אני אפצה אותך על כל נזק כספי שיגרם לך!"

לפי המידע המקדם שקיבל יעקב מראובן, היה לשמעון רכב מפא"ר מסוג מרצדס בצבע לבן, והוא רגיל להחנותו ממויל לביתו. וכן, כשהגיע יעקב לפתחת בשעת לילה מאוחרת, הבחין במכונית המרצדס הלבנה, שעמדה ממויל לכניסת ביתו של שמעון, ומהר לחתוך את צמיגי המכונית, דבר שפרוה בנזק של אלפי שקלים.

מיד, ברגע שסיים יעקב לפנצ'ר את הגלגל האחרון, לפתע, הופיע אדם שצרח עליו בחמת זעם: "מדוע אתה מפנצ'ר לי את הגלגלים, מה עשיתי לך? אני כבר מזמין לך משטרה..."

מי היה האיש שרתח והתרעם על יעקב? - לא, לא היה זה שמעון, אלא המדבר היה באדם אחר, שהתגורר באחד הבתים הסמוכים, ובכשיתו היה רכב פמט זזה לרכבו של שמעון...

המשטרה הגיעה, והפרשה הסתיימה

**שו"ת עם
הרה"ג בנימין חזקה**

הלכות תפילה

שאלה: הרוצה לבקש בקשות פרטיות בעמידה ומפסיד קדושה מחמת כן האם עדיף שיאמר בשומע תפילה או לאחר יהיו לרצון אמרי פי שבסוף העמידה. ואם בסוף העמידה יהיו לו הפרעות בזה שיצטרך לענות אמנים מה עדיף שיעשה.

תשובה: המכוין בעמידה ומבקש בקשות פרטיות ומחמת כן מפסיד לענות על קדושה של החזרה עדיף שיאמר את הבקשות הפרטיות לאחר יהיו לרצון אמרי פי שבסוף העמידה וירויח גם לענות לקדושה ואם יודע שיהיה קשה לו לכוין בסוף העמידה מחמת שיצטרך לענות על אמנים, רשאי לומר הבקשות בשומע תפילה בכוונה אף שמפסיד לענות לקדושה, אבל יכול להתחיל את העמידה של הלחש לפני שהציבור התחילו כדי שיספיק לענות לקדושה ובלבד שלא יסיים את העמידה לפני שהציבור התחילו את הלחש.

שאלה: האם מותר להתחיל עמידה של לחש עם חזרת השליח ציבור כשהחזן כבר בירך ברכה ראשונה ואם יכול לומר עמו קדושה.

תשובה: לכתחילה יש להתחיל העמידה של לחש עם השליח ציבור המתחיל החזרה מילה במילה ואם התחיל באיחור לא עמו ממש והגיע עמו לקדושה יאמר עמו קדושה מילה במילה.

לדפואה שלומה

חנינה חנה בת רחל
סיגל בת חנינה חנה

לדפואה שלומה

ברוך חי בן לאה
רחל בת שרה
מידה בת רחל

לדפואה שלומה

מדי בת רחל
דוג'ה סלומון
בן רבקה
אברהם יפרח
בן רחל
תנצבה

לדפואה שלומה

מאיר בן חנינה
חנה בת חפסה
יואל משה
פיטוסי בן סוזן
תנצבה

לדפואה שלומה

גרציה לוי
בת מוזל טוב
ינית בת רחל
תנצבה

לדפואה שלומה

לאה בת
סוליקה רביבו
ז"ל (ה"ד)
תנצבה

רבי ישראל אבוחצירא ה"בבא סאלי זיע"א

ולבקש ממנו לשאת תפילה להשקט הסופה.

הם דפקו על דלתו של הבבא סאלי והתחננו בפניו שיעשה משהו על מנת להשקט את הים מזעפו. הבבא סאלי לקח את גביע הקידוש שלו, שהיה של סבו רבי יעקב אבוחצירא, מילא אותו ביין, בירך עליו "בורא פרי הגפן" ושתה מעט. לאחר מכן פסע לעבר סיפון הספינה ושפך לתוך הים הזועף את היין שנותר בכוס. מיד, כמטה קסם, הים נרגע מזעפו, העננים הסתלקו ושמש חמימה הפציעה במרום.

המעשה הזהים את נוסעי הספינה, הכה גלים למרחוק, והיווה עדות אחת מיני רבות על כוחו של הצדיק לגזור גזירה והקב"ה מקיימה. **א"ה יום ראשון ד' שבט יום הילולתו זיע"א**

רבי יוסף משאש זיע"א

אצלו.

סיפור על רבי יוסף משאש

מה רבה הייתה הפתעתם של המארחים כאשר בסיום ביקורו של נשיא הקהילה ביקשתי ממנו לארח אותי בביתו בשבת הבאה. הנשיא נענה ברצון, אך כשהלך לדרכו תמחו המארחים תמיהה גדולה - כיצד יתארח כבוד הרב בביתו של אוכל נבלות וטרפות? אני הרגתי אותם ואמרתי להם - המתינו וראו. ואכן, במהלך אותו השבוע טרח נשיא הקהילה להכשיר את ביתו ולקנות מוצרים כשרים כדי לארח כראוי את רב הקהילה. יתר על כן, לא רק כשרות החל הנשיא לשמור, אלא אף הקפיד לפקוד את בית הכנסת כל שבת. הרב משאש סיים את סיפורו ואמר לרב אברג'ל: "תפקידך כרב קהילה הוא דווקא לקרב את הרחוקים ולא את הקרובים." **היום יום ישיש ב' שבט יום הילולתו זיע"א**

שנתמנה הרב אליהו אברג'ל לרבה של שכונת בקעה בירושלים, הוא היה מלא חששות מתפקידו כרב בשכונה שבה מתגוררים אנשים רבים שאינם שומרי תורה ומצוות. בצר לו הוא פנה אל הרב יוסף משאש רבה של חיפה, וביקש להתייעץ איתו. לאחר שסיפר הרב אברג'ל לרב משאש את אשר על ליבו, השיב לו הרב משאש בסיפור על עצמו. כשעברתי ממקנס שבמרקו לתלמסאן שבאלג'יריה, פגשתי מציאות שלא הכרתי - רבים מבני הקהילה שמרו מצוות באופן חלקי. בשבת הראשונה התארחתי בבית משפחה שומרת כשרות, ובמהלכה הגיע לבקר אותי נשיא הקהילה. המשפחה המארכת הזהירה אותי שהנשיא אינו שומר שבת וכשרות, ועל כן כדאי לי להתחמק מלהתארח

דיני קדימה בברכת מעין שלוש

הארץ ועל פירותיה", או "על הארץ ועל פרי גפנה". אבל אם ידוע לו שהפירות או היין הללו הם מחוץ לארץ, וכמו שבתקופה זו מצויים כבר ענבים חדשים שמביאים אותם מחוץ לארץ, חותם בסוף הברכה "על הארץ ועל הפירות", וכן על היין שפעמים כתוב על הבקבוק "יבול חור"ל", חותם "על הארץ ועל פרי הגפן".

סדר קדימה בברכות אחרונות

אכל משבעת המינים (עוגה או פרי או שתי רביעית יין) וגם ממאכל שאינו גידולי קרקע, כגון: ביצה, מברך תחילה "מעין שלוש", ואחר כך "בורא נפשות". כי ברכת מעין שלוש חשובה יותר, שלדעת רוב הראשונים היא מן התורה.

אבל אם אכל משבעת המינים וגם מגידולי קרקע, כגון שאכל עוגה ותפוח, יברך תחילה "בורא נפשות", ואחר כך "מעין שלוש". ואם טעה וברך "מעין שלוש" קודם, **לא יברך לאחר מכן "בורא נפשות"**. והטעם לזה, שכיון שהזכיר את המילים "תנובת השדה" בתוך ברכת "מעין שלוש", יש אומרים (רבנו פרץ, הרשב"א, האגודה, מהר"ם ריקאנטי) שזה כולל את כל גידולי קרקע, ונמצא שפטר אותם כבר מברכה אחרונה. וכל שכן אם אכל פרי משבעת המינים וגם פרי אדמה, וכגון שאכל תמרים ומלפפון, שכיון שהזכיר בסוף הברכה "על פירותיה", הרי זה כולל גם את פירות האדמה שאכל. על כן יברך תחילה בורא נפשות, ואחר כך מעין שלוש. (ט"ו בשבט בהלכה ובאגדה)

מעין שלוש מהתורה או מדרבנן
רבותינו הראשונים נחלקו אם ברכת "מעין שלוש" שמברכים על שבעת המינים, היא ברכה מן התורה כברכת המזון או שהיא ברכה מדרבנן כשאר כל הברכות, ולכל הדעות, יש להקפיד בה מאוד שהיא חובה גמורה.

"על המחיה"

האוכל עוגות ומיני דגן מבושלים כאטריות, קוסקוס וכיוצא בהם, אם אכל כשיעור (27 גרם), מברך ברכה אחרונה מעין שלוש "על המחיה". אלא שאם הם עשויים מקמח חיטים שגדלו בארץ ישראל, חותם בברכה "על הארץ ועל מחיתה", ואם הם גדלו בחוץ לארץ, חותם "על הארץ ועל המחיה". על כן, היום שרוב הדגן המצוי בארץ ישראל, הוא מיובא מחוץ לארץ, חותם תמיד "על הארץ ועל המחיה". ורק אם ידוע לו שדגן זה מארץ ישראל, חותם "על הארץ ועל מחיתה".

"על הפירות"

האוכל פירות שבעת המינים שגדלו בארץ ישראל, חותם בברכה אחרונה "על הארץ ועל פירותיה", אולם אם גדלו בחוץ לארץ, חותם "על הארץ ועל הפירות".

"על הגפן"

השותה רביעית יין מענבים של ארץ ישראל, חותם "על הארץ ועל פרי גפנה", אולם אם גדלו בחוץ לארץ, חותם "על הארץ ועל פרי הגפן". כיום רוב הפירות והיין הם מארץ ישראל, לכן חותם תמיד "על

לדפואה שלימה

דודית
בת עמליה
יצחק בן חנה

לברכה והצלחה

חיים לוי זב"ב
דון רבקה
הודיה לוי

לברכה והצלחה

מרדכי יופה
מורדנו זב"ב
ליאור ושיד
מורדנו

לדפואה שלימה

יוליה בת לדיסה
דוד בן טטיאנה
סולטנה
בת פדחה

לברכה והצלחה

אלג'דיה
בת מרים
מרים (מירי)
בת רות